

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot Fysiotherapeut
voltijd

Fontys Hogescholen

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot Fysiotherapeut
voltijd

Fontys Hogescholen

CROHO nr. 34570

Hobéon Certificering

Datum

24 april 2018

Auditpanel

dr. J.W. Wierda

dr. R.P.S. van Peppen

dr. P.C. Beenen

F. Schepers BSc

Secretaris

I.A.M. van der Hoorn MSc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	21
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	31
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	33

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Fontys Hogescholen
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, besluit 5 december 2013
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Opleiding tot Fysiotherapeut
registratienummer croho	34570
domein/sector croho	Gezondheidszorg
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	bachelor
graad en titel	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	-
locatie	Eindhoven
variant	Voltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands / Engels
datum audit / opleidingsbeoordeling	16 januari 2018
contactpersoon opleiding	Mevr. Helmy Koster h.koster@fontys.nl 088 507 9818

2. SAMENVATTING

De voltijdse hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van Fontys Hogescholen maakt onderdeel uit van Fontys Paramedische Hogeschool (FPH). De opleiding streeft ernaar fysiotherapeuten op te leiden die uitgroeien tot ondernemende paramedische professionals die zijn voorbereid op snelle verandering, die oog hebben voor kwaliteit van zorg en affiniteit hebben met zorgtechnologie.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleiding heeft haar beoogde leerresultaten gebaseerd op het landelijk vastgestelde en gevalideerde beroepsprofiel, waarin rekening is gehouden met internationale kaders en richtlijnen. De samen met het regionale werkveld ontwikkelde profilering van de opleiding op de drie kennisthema's zelfregie, interdisciplinair samenwerken en technologie in de zorg, is vooruitstrevend en sluit goed aan bij de ontwikkelingen binnen het fysiotherapeutisch domein. Verder maken de beoogde leerresultaten een adequate uitwerking van onderzoek op hbo-bachelorniveau zichtbaar. Niettemin mist het panel een expliciete visie van de opleiding op praktijkgericht onderzoek en vraagt het panel tevens aandacht voor de rol van internationalisering (expliciete visie daarop) binnen het fysiotherapeutisch vakgebied. Het panel acht dit laatste met name van belang in relatie tot de Engelstalige stroom binnen de opleiding, waarvan studenten na hun afstuderen veelal in het land van herkomst aan de slag gaan.

Bovenstaande punten - die zowel waarderende als ontwikkelingsgerichte elementen bevatten - in overweging nemende, komt het panel voor standaard 1 tot het oordeel voldoende

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding heeft op adequate wijze een koppeling gerealiseerd tussen de competenties, de eisen en het programma. De recente herziening van het curriculum is een mooie stap voorwaarts. Het programma kent een solide basis, waarin de robuuste- en de profileringsfase¹ goed op elkaar aansluiten. De robuuste fase kent een logische structuur en opbouw, waarin theorie en praktijk elkaar aanvullen. Ditzelfde geldt voor de profileringsfase, die de gelegenheid biedt aan te sluiten op actualiteiten, interdisciplinaire en interculturele samenwerking stimuleert en studenten de gelegenheid biedt een aantal eigen keuzes te maken. Onderzoek komt aan bod in de leerlijn 'onderzoeken en innoveren', waarbij de expliciete onderbouwing van evidence based practice nog extra aandacht verdient.

Het docententeam is voor een aanzienlijk deel mastergeschoold en dekt de benodigde deskundigheden af. De didactische kwaliteiten van de docenten zijn ruim voldoende. De studenten zijn tevreden over de kwaliteit en bereikbaarheid van hun docenten. Het management is zich bewust van de werkdruk die de docenten ervaren. Het panel vraagt het managementteam de werkdruk te blijven monitoren.

De huisvesting van de opleiding faciliteert het gekozen onderwijsconcept, waarbij de labs van toegevoegde waarde zijn voor het technologisch en interdisciplinair onderwijs. Echter, de digitale voorzieningen dienen beter op elkaar afgestemd/geïntegreerd te worden.

Op basis van bovenstaande komt het panel tot de conclusie dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit. Het panel beoordeelt standaard 2 dan ook als 'voldoende'.

---

¹ De robuuste fase omvat de eerste 2,5 jaar. Tijdens deze fase maakt iedere student zich de fysiotherapeutische kennis, vaardigheden en houding eigen die nodig is voor de uitoefening van het beroep van fysiotherapeut. De laatste 1,5 jaar van de opleiding betreft het profileringsonderwijs dat bestaat uit de keuze voor één van de drie profileringsthema's en uit het afstuderen.

Standaard 3. Toetsing

Het panel stelt vast dat de opleiding met betrekking tot toetsing voldoet aan de basiskwaliteit. Het toetsprogramma is verzorgd en inzichtelijk. De gehanteerde toetsvormen sluiten aan op het door de opleiding gehanteerde didactisch concept, waarin integratief onderwijs vanuit authentieke beroepssituaties centraal staat. De opleiding zorgt er middels functionele mechanismen voor dat de toetsing zo valide en betrouwbaar mogelijk plaatsvindt en dat de onafhankelijkheid van de toetsing is geborgd.

De beoordelingsformulieren zijn uniform, gaan vergezeld van duidelijk rubrics en criteria en worden door alle docenten gebruikt. Het panel vraagt aandacht voor de clustergewijze opbouw van de beoordelingsformulieren in relatie tot de overall kwaliteit van een werkstuk. Daarnaast raadt het panel de opleiding aan meer oog te hebben voor de balans tussen negatieve en positieve bevindingen (feedback) op het beoordelingsformulier in relatie tot het gegeven cijfer.

De examencommissie gaat proactief en gestructureerd te werk, voert haar taken naar behoren uit en wordt hierin ondersteund door een eveneens adequaat functionerende toetscommissie. Het afstudeerprogramma zit stevig in elkaar (afstudeerstage, praktijkgericht onderzoek en project de ondernemende professional) en garandeert dat alle beoogde leerresultaten op eindniveau kunnen worden afgetoetst

Op grond hiervan komt het panel op standaard 3 tot het oordeel 'voldoende'.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het werkveld is positief over zowel de stagiaires als alumni van Fontys. Met name de ondernemende houding van de studenten wordt gewaardeerd. Alumni komen terecht op passende functies in het fysiotherapeutisch werkveld. De bestudeerde producten, behorende bij het afstuderen, tonen het panel dat de afgestudeerden de beoogde leerresultaten op bachelorniveau behalen.

Op basis hiervan komt het panel voor standaard 4 uit op het oordeel 'voldoende'.

Algemene conclusie:

Het panel is ervan overtuigd, dat de opleiding met de curriculumherziening, een weg heeft ingeslagen die aansluit bij de behoeften van het regionale werkveld en tevens inspeelt op de (landelijke) ontwikkelingen in het fysiotherapeutisch domein. Volledige implementatie van de curriculumherziening biedt zicht op een mooie toekomst, zo verwacht het panel. Zij moedigt de opleiding nadrukkelijk aan de opbrengsten van de herziening goed te monitoren en tevens de werkbelasting van de docenten - mede als gevolg van de curriculumherziening - zorgvuldig te bewaken.

Het panel beoordeelt alle standaarden uit het kader voor de Beperkte Opleidingsbeoordeling met een voldoende. Op grond van de vigerende beslisregels van de NVAO komt het panel voor de Opleiding tot Fysiotherapeut van Fontys Hogescholen als geheel tot het oordeel 'voldoende'. Het panel adviseert de NVAO de opleiding opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Den Haag, 23 april 2018

dr. J.W. Wierda,
voorzitter

I.A.M. van der Hoorn MSc,
secretaris

3. INLEIDING

Scope van de beoordeling

De accreditatiebeoordeling van de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut (hierna ook wel aan te duiden als opleiding Fysiotherapie) van Fontys Hogescholen beslaat primair de voltijdse hbo-bacheloropleiding Fysiotherapie van 240 EC. De opleiding kent een Nederlandstalige en een Engelstalige stroom. Het curriculum is voor deze beide stromen hetzelfde, alleen de onderwijstaal verschilt.

De opleiding streeft ernaar fysiotherapeuten op te leiden die uitgroeien tot ondernemende paramedische zorgprofessionals die zijn voorbereid op snelle verandering, die oog hebben voor kwaliteit van zorg en affiniteit hebben met zorgtechnologie.

Clustervisitatie

Sinds 1 januari 2015 worden opleidingen in het hoger onderwijs met een vergelijkbare onderwijsinhoud in één (sub)cluster in een bepaalde periode gevisiteerd. De clusterwijze beoordeling – ook wel clustervisitatie genoemd – heeft als doel de scherpste en de vergelijkbaarheid van de oordelen te bevorderen. Bovengenoemde opleiding van Fontys Hogescholen valt samen met diverse verwante opleidingen van andere onderwijsinstellingen in de visitatiegroep 'B Opleiding tot Fysiotherapeut'. Deze opleidingen moeten allemaal in de periode voor 1 mei 2018 beoordeeld worden. De visitatiegroep bestaat naast Fontys Hogescholen uit Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Utrecht, THIM Hogeschool, Saxion Hogeschool, Avans Hogeschool, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Hogeschool Leiden, Hogeschool van Amsterdam en Zuyd Hogeschool. Het auditpanel heeft voor de beoordeling het vigerende beoordelingskader van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)² gebruikt.

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel over de betreffende opleiding op de vier NVAO-kwaliteitsstandaarden, te weten 'beoogde leeruitkomsten', 'onderwijsleeromgeving', 'toetsing' en 'gerealiseerde leeruitkomsten'.

Positionering van de opleiding binnen de onderwijsinstelling

De opleiding Fysiotherapie maakt onderdeel uit van Fontys Paramedische Hogeschool (FPH). Naast Fysiotherapie behoren tot FPH tevens de bacheloropleidingen Medisch Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken (MBRT), Mens en Techniek, Logopedie en Podotherapie; samen goed voor circa 2000 studenten. De vijf opleidingen werken vanuit dezelfde missie en visie aan het realiseren van de ambitie van FPH om een kennisinstituut te zijn voor de regio op het gebied van vraagstukken in de zorg en de maatschappij waarin de paramedische professional een rol speelt. De speerpunten van FPH zijn interprofessioneel samenwerken, technologie in de zorg en zelfregie.

Het lectoraat Health Innovations and Technology is verbonden aan FPH. FPH is tevens betrokken bij het expertisecentrum Gezondheidszorg en Technologie.

Ontwikkelingen na de vorige accreditatie

De vorige accreditatie vond in 2013 plaats. Het visitatiepanel had destijds een viertal aanbevelingen. In de tabel 1 zijn deze aanbevelingen benoemd, geflankeerd door de verbetermaatregelen die de opleiding naar aanleiding daarvan heeft doorgevoerd:

---

² Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, september 2016

Tabel 1. Ontwikkelingen naar aanleiding van de vorige accreditatie

Aanbeveling	Doorgevoerde actie(s)
Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties dienen verder ontwikkeld en geïmplementeerd te worden.	Op basis van het KNGF-beroepsprofiel is een dekkingsmatrix ontwikkeld met aandacht voor de drie niveaus (P, H en A). Deze niveaubeschrijving is expliciet beschreven aan de hand van leersetting, focus en niveau van toepassing. Vanuit de dekkingsmatrix zijn leerdoelen opgesteld. Alle leerdoelen van de onderwijseenheden zijn daarin (numeriek) gekoppeld aan de competenties en prestatie-indicatoren uit de dekkingsmatrix. Uit de dekkingsmatrix blijkt dat de prestatie-indicatoren gedekt worden door de onderwijseenheden tezamen. Alle huidige toetsen zijn gekoppeld aan prestatie-indicatoren uit de dekkingsmatrix. Hiervoor zijn toetsmatrijzen conform één format ontwikkeld. Tevens zijn alle onderwijseenheden volgens één moduleformat beschreven.
Kijk nog eens kritisch naar de (klinische) relevantie van projectvoorstellen en onderzoeksverslagen voor het fysiotherapeutisch domein.	De relevantie van projectvoorstellen en onderzoeksverslagen wordt gewaarborgd door opdrachtgevers uit het werkveld, studenten die goed onderbouwde voorstellen indienen in navolging op praktische vraagstukken uit de eigen stage en tot slot de specificatie van projectvoorstellen door de onderzoekslijnen binnen de drie profileringsthema's. Alle projectvoorstellen worden gescreend door docenten uit de verschillende profileringsteams waarbij gebruik wordt gemaakt van een rubriek met expliciete criteria op de klinische en maatschappelijke relevantie. Bij de beoordeling van het projectplan wordt zo de juiste relevantie gewaarborgd. Tot slot worden de projectvoorstellen van studenten fysiotherapie, ongeacht de onderzoekslijn binnen de profilering, beoordeeld op relevantie voor het fysiotherapeutisch domein.
Onderzoek de mogelijkheid om studenten een format aan te bieden voor de samenvatting van eindwerken/onderzoeksverslagen.	In de huidige procedure van afstuderen is de samenvatting van het onderzoeksverslag vervangen door een poster presentatie. Dit om meer betekenis en eigenaarschap te geven aan de student enerzijds. Anderzijds om de creativiteit en vaardigheid tot informatie ordening en overdracht bij de student meer valide te kunnen toetsen. Daarom is gekozen om aan de poster geen format te hangen. Voor zowel het projectplan als de eindrapportage in de procedure van afstuderen bestaat nu wel een uitgebreid format.
Vergroot de zichtbaarheid van het lectoraat.	De formatie van het lectoraat is de afgelopen jaren uitgebreid. Er zijn nu vijf lectoren, verdeeld over vier profileringsteams. De onderzoekcapaciteit is de afgelopen jaren gegroeid naar 18,6 FTE. Daarnaast is het lectoraat verbonden met het Expertisecentrum Gezondheid en Technologie.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

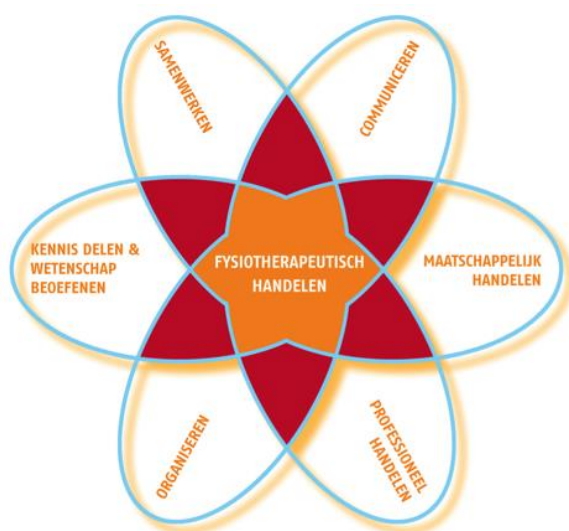
Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Het uitgangspunt voor de competenties van de opleiding Fysiotherapie van Fontys Hogescholen vormen het Beroepsprofiel Fysiotherapie en het daarop gestoelde Landelijk Opleidingsprofiel Bachelor Fysiotherapie. Het huidige Beroepsprofiel Fysiotherapie is in 2014 geactualiseerd en vastgesteld door het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF). Het StudieRichtingsOverleg Fysiotherapie (SROF) heeft in 2017 aan de hand van het geactualiseerde beroepsprofiel een onderliggend opleidingsprofiel ontwikkeld, inclusief een Body of Knowledge & Skills. De opleiding Fysiotherapie van Fontys participeert in het SROF en conformeert zich aan het landelijk opleidingsprofiel. Dit betekent dat zij voor haar opleiding de landelijk overeengekomen competenties hanteert.

Het landelijk Beroepsprofiel is opgebouwd aan de hand van de CanMEDS-rollen in het CanMEDS-competentieraamwerk (RCPSC, 2005). Het CanMEDS-model kan worden toegepast op alle beroepen in de gezondheidszorg. Het wordt steeds toegespitst op een specifiek zorgberoep door per rol kernvaardigheden te definiëren voor het specifieke beroep. Het SROF heeft de zeven geformuleerde CanMEDS-rollen/competenties uit het KNGF-profiel uitgewerkt in het Landelijk Opleidingsprofiel Bachelor Fysiotherapie. Dit heeft geleid tot 107 indicatoren, die wat het SROF betreft relevant en passend zijn voor een beginnend beroepsbeoefenaar.

Figuur 1. Het CanMEDS-model met in de kern het fysiotherapeutisch handelen en daaromheen de zes algemene competenties voor beroepen in de gezondheidszorg.

Overname door de opleiding van de competenties uit het landelijk opleidingsprofiel impliceert dat de beoogde leerresultaten inhoudelijk aansluiten op de eisen die vanuit het beroepenveld aan een beginnend fysiotherapeut worden gesteld.

Een brede vertegenwoordiging van het beroepenveld heeft immers aan de validatie van het profiel bijgedragen. Bij het opstellen van het landelijk Beroepsprofiel is bovendien rekening gehouden met internationale kaders en richtlijnen. De actualiteit van de beoogde leerdoelen, zo is het panel gebleken, is één van de onderwerpen die de opleiding bespreekt met haar Raad van Advies.

Bij het opstellen van zowel het beroepsprofiel als het opleidingsprofiel is rekening gehouden met de geldende eisen die vanuit nationaal en internationaal perspectief worden gesteld. Dit betekent dat de beoogde leerresultaten aantoonbaar aansluiten bij het Nederlands kwalificatieraamwerk (NLQF6) en bij de internationaal geformuleerde niveaumenmerken op EQF6 niveau, opgesteld door het Europese netwerk van fysiotherapieopleidingen (ENPHE).

De beoogde leerresultaten zijn hetzelfde voor zowel de Nederlandse als de Engelstalige stroom.

Profilering

De afgelopen jaren heeft de opleiding gewerkt aan de ontwikkeling en implementatie van een curriculumherziening. In dit proces is, met een vertegenwoordiging vanuit de opleiding en het regionale werkveld, gekeken naar de sterke kanten van de opleiding en naar behoeften van en ontwikkelingen in de zorg in de regio. Deze zijn aan elkaar gekoppeld, wat heeft geleid tot drie thema's. Uitgangspunt is dat Fontys ernaar streeft fysiotherapeuten op te leiden die mede vormgeven aan de (technologische) zorg van de toekomst. Om dit te realiseren hecht de opleiding extra aan de competentiegebieden 'Kennis delen en wetenschap beoefenen' en 'Maatschappelijk handelen'. De competentiegebieden bepalen in grote mate de inhoud en de vorm van het curriculum aan de hand van de drie benoemde kennisthema's, te weten interprofessioneel samenwerken, technologie in de zorg en zelfregie. Studenten kunnen zelf een keuze maken uit één van deze thema's, die alle gerelateerd zijn aan zorginnovatie.

Onderzoek

Onderzoek komt tot uitdrukking in twee van de rollen/competenties uit het landelijk opleidingsprofiel. Het meest nadrukkelijk komt dit tot uiting in de competentie 'Kennis delen en wetenschap beoefenen', die door de opleiding – vanuit haar profilering – extra van belang wordt geacht. Daarnaast omvat ook de competentie 'Fysiotherapeutisch handelen' aspecten van fysiotherapeutisch (klinisch) onderzoek. Met name screening en diagnostiek zijn onderzoeksgerichte handelingen die zeer specifiek zijn voor het beroep van fysiotherapeut. De opleiding heeft deze beide competenties uitgewerkt in eisen die zij aan haar studenten stelt bij de afronding van hun opleiding (niveau 3). Deze eisen zijn hieronder in tabelvorm weergegeven. Het panel stelt vast dat het een adequate uitwerking van onderzoek op hbo-niveau betreft.

Fysiotherapeutisch handelen: screening	1a.3.1 De student beargumenteert de samenstelling van het screeningsonderzoek bij een complex gezondheidsprobleem en evalueert op basis van vooraf opgestelde onderzoeksdoelstellingen.
	1a.3.2 De student neemt, op basis van kennis uit het fysiotherapeutisch domein, een besluit over indicatiestelling/contra-indicatiestelling bij een complex gezondheidsprobleem.
	1a.3.3 De student rapporteert en beargumenteert het besluit over de indicatie/contra-indicatiestelling voor fysiotherapeutisch hulpverleners volgens de geldende richtlijn(en) en geldende wet- en regelgeving.
Fysiotherapeutisch handelen: diagnostiek	1b.3.1 De student evalueert het gezondheidsprobleem en bediscussieert belemmerende en faciliterende factoren voor gezond gedrag.
	1b.3.2 De student interpreteert het gezondheidsprobleem bij complexe aandoeningen met behulp van systeemtheoretische modellen en classificeert volgens het ICF.
	1b.3.3 De student zet klinische onzekerheid om in vraagstellingen en zoekt met een bewust gekozen strategie naar antwoorden hierop.
	1b.3.4 De student stelt een fysiotherapeutische diagnose bij een cliënt met een complexe aandoening en analyseert het verwachte beloop en de factoren die daarop van invloed zijn.

Kennissen delen en wetenschap beoefenen	4.3.1 De student vormt over fysiotherapeutische praktijkvragen en –problemen een oordeel dat gebaseerd is op zowel wetenschappelijke als beroepsmatige aspecten.
	4.3.2 De student signaleert praktijkvragen, voert zelfstandig met oog op ethische aspecten een praktijkgerichte onderzoeksproces uit en rapporteert hierover.
	4.3.3 De student draagt oplossingen aan die bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de beroepsuitvoering.

Figuur 2. Uitwerking van onderzoekscompetenties in eisen/leerdoelen

Ondanks de adequate uitwerking van de onderzoekscompetenties in leerresultaten, mist het panel een duidelijk opleidingseigen visie op praktijkgericht onderzoek. Deze blijkt niet uit de bestudeerde documentatie en ook tijdens de gesprekken werd niet volledig duidelijk welke rol de opleiding nu precies weggelegd ziet voor de uitvoering van het werk van een hbo-bachelor geschoolde fysiotherapeut. Het panel moedigt de opleiding aan om haar visie op de rol van praktijkgericht onderzoek in de beroepsuitoefening nader te beschrijven en te definiëren.

Internationalisering

Bij het opstellen van de van het landelijk profiel zijn de in de gezondheidszorg wereldwijd gehanteerde CanMEDS-rollen gebruikt en is rekening gehouden met EQF6 voor fysiotherapeuten. De competenties uit het Landelijk Beroepsprofiel hebben op zichzelf geen expliciete internationale focus. De opleiding heeft in haar eigen uitwerking van competenties naar eisen wel de eis opgenomen dat de student "een professionele relatie opbouwt met de cliënt, die gekenmerkt wordt door respect voor culturele diversiteit, empathie, ontvankelijkheid, vertrouwelijkheid en gevoel van veiligheid" (eis op niveau 2). Het panel vindt dit, gezien de regionale focus van de Eindhovense opleiding, een passende uitwerking voor de Nederlandse stroom. Tegelijkertijd vraagt het panel zich af in hoeverre deze uitwerking ook in voldoende mate aansluit bij de rol die internationalisering speelt in de Engelse stroom van de opleiding. Blijft het ook daar bij het hebben van respect voor culturele diversiteit? Of verwacht de opleiding van deze studenten ook dat zij Engels op een bepaald (hoger) niveau beheersen? Dat zij zich het Nederlands enigszins eigen maken? Beter op de hoogte zijn van zorgsystemen in andere landen? etc. Het panel raadt de opleiding aan haar visie op internationalisering in dit opzicht verder uit te werken.

De opleiding is actief lid van het European Network of Physiotherapy in Higher Education (ENPHE). Onder andere via dit netwerk houdt de opleiding zicht op de ontwikkelingen binnen het fysiotherapeutisch onderwijs in andere Europese landen.

Weging en oordeel

De opleiding heeft haar beoogde leerresultaten gebaseerd op het landelijk vastgestelde en gevalideerde beroepsprofiel, waarin rekening is gehouden met internationale kaders en richtlijnen. De samen met het regionale werkveld ontwikkelde profilering van de opleiding op de drie kennisthema's zelfregie, interdisciplinair samenwerken en technologie in de zorg, is vooruitstrevend en sluit goed aan bij de ontwikkelingen binnen het fysiotherapeutisch domein. Verder maken de beoogde leerresultaten een adequate uitwerking van onderzoek op hbo-bachelorniveau zichtbaar. Niettemin mist het panel een expliciete visie van de opleiding op praktijkgericht onderzoek en vraagt het panel tevens aandacht voor de rol van internationalisering (expliciete visie daarop) binnen het fysiotherapeutisch vakgebied. Het panel acht dit laatste met name van belang in relatie tot de Engelstalige stroom binnen de opleiding, waarvan studenten na hun afstuderen veelal in het land van herkomst aan de slag gaan.

Bovenstaande punten - die zowel waarderende als ontwikkelingsgerichte elementen bevatten - in overweging nemende, komt het panel voor standaard 1 tot het oordeel voldoende.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

Instroom

De instroomeisen zijn vastgelegd in het OER. Een student is toelaatbaar tot de opleiding met een havo- of vwo-diploma. Er gelden geen specifieke profieleisen. Ook studenten met een mbo-diploma op niveau 4 zijn toelaatbaar. Buitenlandse studenten die de Engelstalige stroming willen gaan volgen, moeten beschikken over een diploma dat gelijkwaardig is aan het niveau van de Nederlandse vooropleidingseisen. De opleiding Fysiotherapie van Fontys hanteert een numerus fixus van 240 studenten; voor het studiejaar 2017-2018 is dit 168 studenten voor de Nederlandse stroming en 72 studenten voor de Engelstalige stroming. Toelating tot de opleiding vindt plaats op basis van decentrale selectie. De kandidaten worden hiertoe tijdens een twee uur durend digitaal assessment getoetst op persoonlijkheidskenmerken, motivatie, cognitieve vaardigheden en een inhoudelijke kennistoets waarvoor de stof op de dag zelf beschikbaar wordt gesteld aan de kandidaten.

Verbinding competenties – programma

Zoals reeds vermeld bij standaard 1, zijn de opleidingscompetenties door de opleiding uitgewerkt in prestatie-indicatoren. De opleiding kent drie fases: propedeuse, hoofdfase en afstudeerfase. Voor deze drie fases zijn per opleidingscompetentie een aantal prestatie-indicatoren geformuleerd, waaraan de student aan het eind van die betreffende fase moet voldoende. Onderstaande tabel toont de uitwerking van de competentie Communiceren. De drie niveaus komen overeen met de drie fasen.

Indicatoren niveau 1	2.1.1 De student identificeert de professionele relatie tussen de fysiotherapeut en de cliënt.
	2.1.2 De student kent en herkent verschillende vormen van communicatie
Indicatoren niveau 2	2.2.1 De student inventariseert wensen en behoeften van de cliënt en zijn naasten en stimuleert de verantwoordelijkheid voor de oplossing van het probleem.
	2.2.2 De student bouwt een professionele relatie op met de cliënt die gekenmerkt wordt door respect voor culturele diversiteit, empathie, ontvankelijkheid, vertrouwelijkheid en gevoel van veiligheid.
Indicatoren niveau 3	2.3.1 De student heeft gedurende het hele hulpverleningsproces een professionele relatie met de cliënt en eventueel andere betrokkenen en kiest daarbij een adequate vorm van communicatie.
	2.3.2. De student corrigeert de verantwoordelijkheid van de cliënt voor de oplossing van het probleem in een goede afweging van de draagkracht van de cliënt.

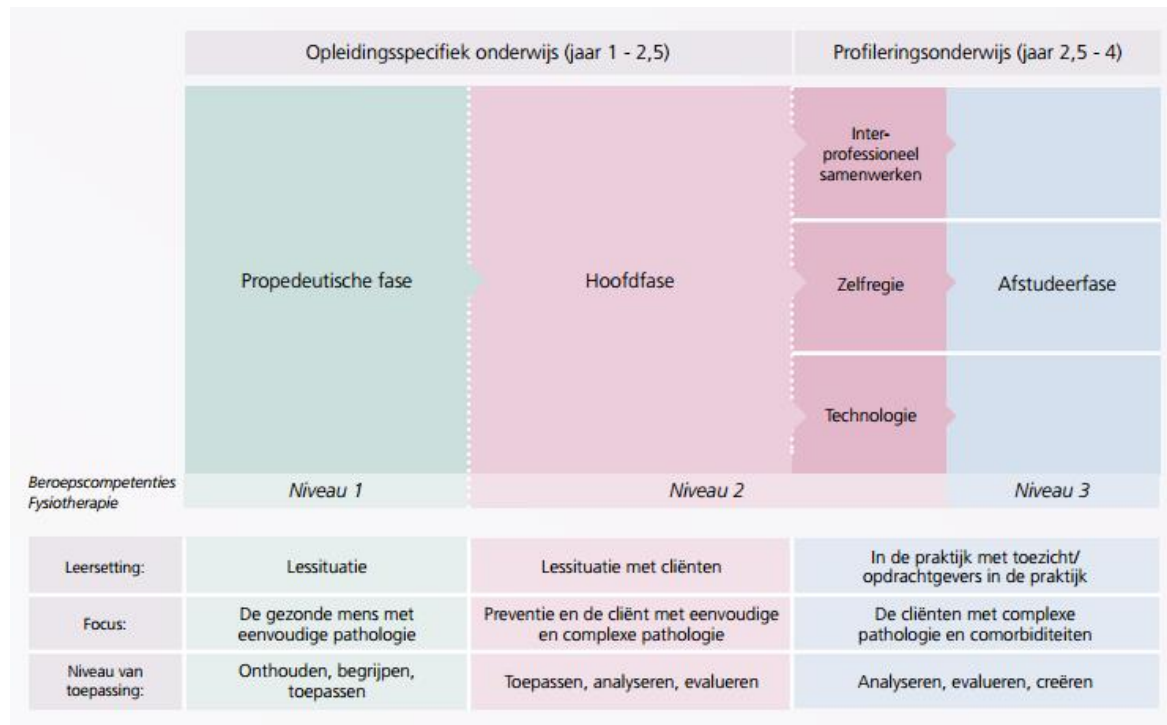
Figuur 3. *Uitwerking van Competentie 2 Communiceren*

De opleiding maakt de koppeling tussen de competenties, eisen en het programma inzichtelijk via een dekkingsmatrix. Hierin is per prestatie-indicator aangegeven waar in het programma deze aan de orde komt en dus wordt afgedekt.

Vormgeving en inhoud van het programma

Met ingang van het studiejaar 2015-2016 is in de propedeuse een herzien curriculum geïmplementeerd. Vanaf september 2016 zijn ook studiejaar 2, 3 en 4 volgens het nieuwe curriculum ingericht. Er is voor gekozen om de opleiding te verdelen in een robuuste fase en een profileringsfase. Deze indeling wordt ook gehanteerd in de andere opleidingen binnen FPH. De robuuste fase duurt 2,5 jaar. Tijdens deze fase maakt iedere student zich de fysiotherapeutische kennis, vaardigheden en houding eigen die nodig is voor de uitoefening van het beroep van fysiotherapeut. De laatste 1,5 jaar van de opleiding betreft het profileringsonderwijs dat bestaat uit de keuze voor één van de drie profilerings thema's en uit het afstuderen. In onderstaand overzicht is de vormgeving schematisch weergegeven.

Figuur 4. Vormgeving programma Fysiotherapie

De opleiding kent een duidelijke opbouw. Het toepassingsniveau verschuift gedurende de opleiding van kennis en vaardigheden onthouden, naar kennis toepassen en uiteindelijk naar kennis en vaardigheden analyseren, evalueren en creëren. De focus binnen projecten wordt steeds complexer. En ook de leersetting verandert van lessituatie (in school en met medestudenten als patiënt) naar de praktijk, waarin de student onder toezicht zelfstandig cliënten behandelt.

Het curriculum is opgebouwd aan de hand van vier leerlijnen: (1) Omgaan met en het behandelen van de cliënt, (2) Onderzoeken en innoveren, (3) Profileren in de beroepscontext en (4) Professionaliseren en ondernemen.

In de leerlijn 'Omgaan met het behandelen van de cliënt' staan de basisvaardigheden van het fysiotherapeutisch vak centraal. Per periode van 10 weken wordt aandacht besteed aan een inhoudelijk thema, waarbij klinisch redeneren, diagnostiek en behandelen wordt gedoceerd. Het panel herkent een goede opbouw in de leerlijn. Zo wordt in het eerste jaar achtereenvolgens gekeken naar de gezonde mens, de bewegende mens en de hulpvraag van mensen met een chronische of acute aandoening. In het tweede jaar wordt ook het sociale en werkgerelateerde contact met de cliënt meegenomen in de behandelingswijze, evenals zijn persoonlijkheid.

In dat jaar zijn de blokthema's (1) de hulpvraag bij neurologische aandoeningen in het dagelijks functioneren, (2) de hulpvraag in de sportcontext, (3) de hulpvraag in systeem-aandoeningen in de leefstijlcontext, en wordt uiteindelijk aandacht besteed aan (4) de fysiotherapeutische praktijk vanuit een preventief oogpunt. In de robuuste fase wordt naar mate de opleiding vordert steeds meer geredeneerd vanuit de interprofessionele beroepspraktijk.

Oriëntatie op de praktijk

Gedurende de opleiding komt de student diverse malen in aanraking met de beroepspraktijk. Jaar 1 kent een korte oriënterende stage, waarbij de student enkele dagen meeloopt in de fysiotherapeutische praktijk om te zien wat het beroep inhoudt. Een authentieke leersetting wordt in het tweede studiejaar gecreëerd door het fysiotherapiespreekuur. Tijdens dit spreekuur behandelen studenten echte cliënten, zoals geblesseerde studenten van de ALO of de dansopleiding van Fontys. Volgens het panel is dit een mooie manier om de student, onder begeleiding van een docent, te laten oefenen met de behandeling van echte cliënten. In studiejaar 3 en 4 lopen de studenten respectievelijk 10 en 20 weken stage in de beroepspraktijk. Tijdens de opleiding komt de student verder in aanraking met het werkveld tijdens gastcolleges, practica, excursies en lezingen.

Onderzoek

De leerlijn 'onderzoeken en innoveren' komt op drie plaatsen in het curriculum terug. Het betreft een blok onderzoeksvaardigheden in jaar 1, een blok onderzoeksmethoden in jaar 2 en het praktijkgericht onderzoek als onderdeel van het afstuderen in jaar 4. Het panel merkt op dat dit met name de 'wetenschappelijke' kant van onderzoek betreft. Binnen de fysiotherapie zijn ook andere aspecten van evidence based practice van belang. Dat komt in deze leerlijn niet zozeer tot uitdrukking. In het onderwijs komt het overigens wel in diverse projecten en opdrachten aan de orde, zo stelt het panel op basis van de bestudering van studiehandleidingen en toetsen vast. En ook tijdens de stage wordt van de student verwacht dat hij evidence based handelt en kritisch op zijn handelen reflecteert. Niettemin raadt het panel de opleiding aan om de expliciete onderbouwing van evidence based practice kritisch te beschouwen, bij voorkeur in samenwerking met het lectoraat, en onderzoek nog sterker aan de fysiotherapeutische praktijk te koppelen. In dit kader moedigt het panel de opleiding aan om het idee van gezamenlijke kennisuitwisseling met de praktijk in living labs en specialistische netwerken ten uitvoer te brengen.

Internationalisering

De opleiding is gestart met de Engelstalige opleiding omdat een aanzienlijk deel van de bevolking in Eindhoven Engelstalig is. Dit komt met name door de grote internationaal georiënteerde bedrijven (multinationals) die in Eindhoven zijn gevestigd. Tot vier jaar terug kenden de Nederlandse en de Engelse stroom andere curricula en aparte docententeams. Inmiddels zijn de curricula aan elkaar gelijk. Tijdens de robuuste fase krijgen de studenten in de beide stromen nog apart van elkaar les. In de profileringsfase kunnen de studenten – op basis van hun profileringskeuze – bij elkaar in de klas zitten; zit er één Engelse student in de klas, dan wordt het onderwijs in het Engels verzorgd.

FPH beschouwt de Engelse stroom op dit moment als een Nederlandse opleiding die in het Engels wordt aangeboden. De opleiding heeft er eerst voor willen zorgen dat het herziene curriculum op orde is, voordat zij een volgende stap zet. Het panel vindt dit een verstandige keuze, alhoewel het de opleiding wel aanraadt op sommige punten iets meer 'maatwerk' te leveren aan buitenlandse studenten. Zo constateerde het panel dat verschillende buitenlandse studenten niet op de hoogte zijn van de compatibiliteit van hun Nederlandse opleiding met de beroepspraktijk in het thuisland (bv. Zweden, België en Frankrijk). Het panel acht het raadzaam hier in ieder geval in de Engelse stroom meer aandacht aan te besteden en studenten hierover te informeren. Het panel begreep overigens dat binnen de Engelse stroom wel enige kruisbestuiving tussen buitenlandse studenten wordt gestimuleerd.

Zo wordt er bijvoorbeeld met elkaar gediscussieerd over buitenlandse zorgsystemen. Dit kan ook voor Nederlandse studenten zeer interessant zijn en blikverruimend werken. Het panel concludeert dat de aanwezigheid van de buitenlandse studenten, met name op het gebied van de ontwikkeling van interculturele vaardigheden, veel kansen biedt die de opleiding de komende jaren – in aansluiting op de ontwikkeling van haar visie op internationalisering - kan gaan verzilveren.

De opleiding maakt verder gebruik van internationale literatuur. De KNGF-richtlijnen die de opleiding hanteert, zijn in het Engels beschikbaar. Soms wordt een vertaalbureau ingeschakeld om ervoor te zorgen dat literatuur zowel in het Nederlands als in het Engels beschikbaar is en beide groepen studenten dezelfde literatuur hebben gelezen in voorbereiding op een toets. Daarnaast biedt de opleiding studenten de mogelijkheid om een deel van het onderwijs in het buitenland te volgen via buitenlandse minoren en stages. Ongeveer 20% van de studenten maakt hier gebruik van.

Profilering

In de eerste 2,5 jaar sorteert de opleiding voor op de uiteindelijke keuze die de studenten moeten maken voor één van de drie kennisthema's. Dit doet zij door de thema's – zelfregie, technologie in de zorg en interprofessioneel samenwerken – al af en toe langs te laten komen in het onderwijs. De interdisciplinaire opzet van het profileringsonderwijs vindt het panel sterk. Ditzelfde geldt voor de keuze om voor elk thema een lector aan te stellen, die sturing en body moet geven aan de kennisontwikkeling op deze thema's. Dit zal er op termijn voor zorgen dat FPH op deze thema's een belangrijke partner wordt voor de praktijk. Dit zal ook zijn weerslag krijgen in het afstudeeronderzoek van studenten, zo verwacht het panel, dat deze ontwikkeling van harte toejuicht.

Docenten

De kwalificaties en specialisaties van de docenten dekken de deskundigheden af die nodig zijn om het programma te verzorgen, zo blijkt uit het docentenoverzicht. Naast docenten die zijn opgeleid als fysiotherapeut zijn er ook docenten die Neuropsychologie, Biomedische Wetenschappen, Gezondheidswetenschappen, Verpleegkunde, SPH, Revalidatiewetenschappen, Leren en Innoveren of Zorgethiek en Beleid gestudeerd hebben. Er zijn tevens docenten die gespecialiseerd zijn in sportfysiotherapie, manuele therapie, musculoskeletale therapie, geriatrie en fysiotherapie in psychiatrie en geestelijke gezondheidszorg. Het docententeam bestaat uit 38 docenten, waarvan bijna 75% een masteropleiding heeft afgerond. Hiervan zijn er vier gepromoveerd en drie docenten zijn op dit moment bezig met hun promotieonderzoek. De ambitie van het management is om het masterniveau verder te verhogen, zeker met het oog op de door de KNGF beoogde verhoging van het beroepsniveau voor een fysiotherapeut van bachelor naar master.

De docenten zijn didactisch bekwaam. Dit blijkt niet alleen uit het feit dat vrijwel alle docenten beschikken over een 1e graads lesbevoegdheid of over de Basis Kwalificatie Onderwijs. Ook de studenten zijn zeer te spreken over de didactische vaardigheden van hun docenten. Tijdens één van de gesprekken werd letterlijk gezegd "dat sommige docenten zelfs iets dat niet zo interessant is, heel interessant kunnen maken". Daarnaast zijn de studenten zeer te spreken over de benaderbaarheid van de docenten en de fijne manier waarop zij met hen kunnen spreken. Dat vrijwel alle docenten zelf fysiotherapeut zijn (geweest), wordt door de studenten ook zeer gewaardeerd. De Engelse taalvaardigheid van de docenten – met name in het eerste jaar – is voor verbetering vatbaar, zo geven de studenten uit de Engelse stroom aan.

In de begroting is ruim 5% van het budget gereserveerd voor scholing. Hiermee biedt het management docenten in voldoende mate de gelegenheid om zich continu te blijven ontwikkelen. Dat dit ook in de praktijk leidt tot scholingsprojecten, blijkt onder andere uit de lopende drie promotietrajecten, de BKO-scholing, de Cambridge English trainingen en de actieve deelname aan diverse professionele netwerken en congressen (o.a. schoudernetwerk, rugnetwerk, ENPHE).

De afgelopen jaren zijn er verschillende veranderingen doorgevoerd, die veel van de docenten vragen en/of invloed hebben op de organisatie van hun werk. Vier jaar geleden heeft FPH de koers voor 2014-2018 vastgelegd. Men kwam destijds o.a. tot de conclusie dat de organisatie en de docententeams weinig verandervermogen hadden. FPH heeft er daarom voor gekozen om, parallel aan de ontwikkeling van het nieuwe curriculum, te gaan werken in resultaatverantwoordelijke teams (RVT's). Door te werken in kleine, flexibele teams kan de organisatie veel sneller inspelen op veranderingen in en rondom het instituut. Elk team is verantwoordelijk voor een integrale opdracht bestaande uit onderwijs, onderzoek en het versterken van FPH als kennisinstituut. Er is gekozen voor teams die opleidingsspecifiek werken in de eerste tweeënhalf jaar van de opleiding en drie opleidingsoverstijgende profileringssteams – één team per kennisthema - die gezamenlijk de laatste anderhalf jaar van alle FPH-opleidingen verzorgen. Inmiddels is deze werkwijze enige tijd operationeel en werkt het naar tevredenheid. Het panel merkt op dat de organisatie in (opleidingsoverstijgende) teams zeer mooi aansluit bij de wijze waarop FPH haar onderwijs wil verzorgen. Door de drie kennisthema's opleidingsoverstijgend te organiseren, komt FPH als vanzelf tot een interdisciplinaire benadering.

Deze herstructurering, samen met de introductie van een herzien curriculum, heeft aan de andere kant ook veel gevraagd van de docenten. Zij geven zelf aan heel hard te hebben gewerkt de afgelopen jaren. De meeste docenten hebben inmiddels hun draai gevonden in de nieuwe organisatiestructuur. Het management heeft aandacht voor en monitort de werking ervan. De beoogde mate van zelfregie van de teams voelde niet voor iedereen even fijn. Daarom heeft het management besloten om toch iets meer sturing aan te brengen. Er is aandacht voor de werkdruk, die als hoog wordt ervaren. Tegelijkertijd geven de docenten aan dat, nu het nieuwe curriculum staat, er weer meer balans komt in de tijdsbesteding.

Faciliteiten

De opleiding beschikt naast (individuele) werkplekken, over meerdere klaslokalen met behandelafels en behandelmateriaal. Hiermee stelt de opleiding studenten in staat om tijdens practica en het behandelspreekuur fysiotherapeutische handelingen in een realistische setting te oefenen. Daarnaast heeft de opleiding de beschikking over een inspanningslab en over het explore lab. Het panel mocht een kijkje nemen in deze twee labs, die aan studenten de gelegenheid geven om tests uit te voeren en om - indien gewenst - te werken met virtual reality. Het panel bezocht het explore lab op het moment dat er een les werd gegeven aan een gemengde groep van fysiotherapie- en podotherapie-studenten. Tijdens deze les werd de voetblessure van een ALO-student op video vastgelegd en geanalyseerd. De ruimte biedt hier uitstekend de gelegenheid toe en het panel ziet dan ook duidelijk de toegevoegde waarde die het explore lab heeft voor FPH en (de samenwerking tussen) haar opleidingen.

De organisatie van de digitale informatievoorzieningen, zoals N@tschool en Connect wordt door sommige studenten als onduidelijk ervaren. Het panel raadt de opleiding aan te zoeken naar mogelijkheden om het doel van de diverse digitale voorzieningen duidelijker te maken, dan wel te onderzoeken of het mogelijk is diverse applicaties samen te voegen.

De studiebegeleiding is goed georganiseerd, zo stelt het panel vast. Vooral in het eerste jaar is de begeleiding intensief. Studenten worden, voor de duur van vier jaar, geplaatst in een basisgroep met twaalf andere studenten.

Deze groep wordt begeleid door een persoonlijk leiderschapcoach (PL-coach), die met iedere student afzonderlijk bekijkt hoe hij gaat werken aan het realiseren van de competenties. De PL-coach volgt de voortgang van de studenten en geeft waar nodig adviezen. Naast de groepsbijeenkomsten zijn er wekelijks ingeroosterde consulturen waar de student, indien nodig, een individueel gesprek met zijn SLB-er kan hebben. Op deze manier zorgt de opleiding ervoor dat studenten die dat nodig hebben extra begeleiding krijgen. Studenten die meer of andere begeleiding nodig hebben, kunnen terecht bij een studieadviseur, studentendecaan of -psycholoog.

Weging en oordeel

De opleiding heeft op adequate wijze een koppeling gerealiseerd tussen de competenties, de eisen en het programma. De recente herziening van het curriculum is een mooie stap voorwaarts. Het programma kent een solide basis, waarin de robuuste- en de profileringsfase goed op elkaar aansluiten. De robuuste fase kent een logische structuur en opbouw, waarin theorie en praktijk elkaar aanvullen. Ditzelfde geldt voor de profileringsfase, die de gelegenheid biedt aan te sluiten op actualiteiten, interdisciplinaire en interculturele samenwerking stimuleert en studenten de gelegenheid biedt een aantal eigen keuzes te maken. Onderzoek komt aan bod in de leerlijn 'onderzoeken en innoveren', waarbij de expliciete onderbouwing van evidence based practice nog extra aandacht verdient.

Het docententeam is voor een aanzienlijk deel mastergeschoold en dekt de benodigde deskundigheden af. De didactische kwaliteiten van de docenten zijn ruim voldoende. De studenten zijn tevreden over de kwaliteit en bereikbaarheid van hun docenten. Het management is zich bewust van de werkdruk die de docenten ervaren. Het panel vraagt het managementteam de werkdruk te blijven monitoren.

De huisvesting van de opleiding faciliteert het gekozen onderwijsconcept, waarbij de labs van toegevoegde waarde zijn voor het technologisch en interdisciplinair onderwijs. Echter, de digitale voorzieningen dienen beter op elkaar afgestemd/geïntegreerd te worden.

Op basis van bovenstaande komt het panel tot de conclusie dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit. Het panel beoordeelt standaard 2 dan ook als 'voldoende'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Aan de basis van het toetsgebouw staat het Toetsbeleidsplan FPH, waarin de kaders en uitgangspunten van toetsing helder staan beschreven. In het Toetsplan Fysiotherapie is inzichtelijk gemaakt hoe de toetsing is gerelateerd aan de onderwijsvisie, hoe de beoordeling plaatsvindt en hoe het toetsprogramma eruit ziet. Voor studenten is de uitvoering van het toetsbeleid te raadplegen via het Onderwijs- en Examenreglement (OER).

Elke onderwijsperiode bevat maximaal drie summatieve toetsen. Het systeem van toetsing is ingericht volgens de piramide van Miller. Om de diverse niveaus in de taxonomie van Miller af te dekken, hanteert de opleiding drie toetsvormen, te weten kennistoetsen, beroepsproducten en performance assessments.

Voor het toetsen van kennis worden toetsen met meerkeuzevragen gebruikt. Vaardigheden en het klinisch redeneren worden getoetst met performance assessments, die gebaseerd zijn op authentieke casuïstieken. Zoals het panel duidelijk wordt uit de toetsoverzichten en de toetsen zelf, worden tijdens performance assessments meerdere competenties beoordeeld. In de eerste twee jaar vindt integrale toetsing plaats middels de beroepsproducten. In de jaren 3 en 4 vindt integrale toetsing ook plaats via de stages en het afstudeeronderzoek. Het panel ervaart dat de gekozen toetsvormen aansluiten op het door de opleiding gehanteerde didactisch concept, waarin integratief onderwijs vanuit authentieke beroepssituaties centraal staat. De pilot waarin (bewegend) beeldmateriaal wordt geïntegreerd in kennistoetsen sluit hier mooi bij aan, zo stelt het panel vast.

De opleiding heeft diverse mechanismen ontwikkeld die ervoor zorgen dat de beoordeling valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk gebeurt. Voorbeelden van deze werkende mechanismen zijn (i) de inzet van een mix aan toetsvormen, (ii) het gebruik van een digitale itembank voor de constructie van kennistoetsen die het mogelijk maakt om zowel de toets- als itemkwaliteit te analyseren, (iii) de betrokkenheid van twee docenten bij de ontwikkeling van een toets, (iv) de toepassing van het vier-ogenprincipe bij de beoordeling van vaardigheidstoetsen, (v) de beschikbaarheid van een antwoordmodel voor kennistoetsen en beoordelingsmodellen voor beroepsproducten en (vi) individuele beoordeling van de studenten op alle prestatie-indicatoren.

Het auditpanel heeft uit de diverse jaren enkele toetsen bestudeerd en stelt vast dat het toetsprogramma, inclusief de toetsen zelf, er verzorgd uitzien. De toetsen gaan vergezeld van duidelijke rubrics en de beoordelingsformulieren van verschillende toetsen ogen uniform. De beoordelingsformulieren kennen een clusterwijze opbouw. Het panel raadt aan nader te onderzoeken in hoeverre deze clusterwijze opbouw resulteert in een cijfer dat overeenkomt met de holistische indruk die een examiner heeft na bestudering van een opdracht. De vraag is of de optelling van de deelcijfers (als uitkomst van een cluster/onderdeel) representatief is voor het overall beeld dat de examiner van het werk heeft?

Waar het de feedback op beoordelingsformulieren betreft, vraagt het panel aandacht voor de balans tussen verbeterpunten en positieve bevindingen. Gelet op de feedback die examinatoren op de beoordelingsformulieren schrijven, lijken sommige cijfers enigszins geflatteerd. De feedback bestaat veelal uit kritische noten en verbeterpunten, terwijl de positieve punten – die er zeker ook zijn – niet altijd in het beoordelingsformulier worden aangestipt.

Dit zorgt in een aantal gevallen voor een ervaren discrepantie tussen de opgeschreven feedback en het gegeven cijfer. Het panel raadt aan om, in het kader van transparantie, ook de positieve punten in het beoordelingsformulier op te nemen.

Afstuderen

Om vast te stellen of de student aan het eind van de bacheloropleiding alle beoogde leerresultaten op eindniveau beheerst, toetst de opleiding in het laatste jaar alle competenties af. Het afstudeerprogramma beslaat het gehele vierde jaar en omvat de volgende onderwijsseenheden: de afstudeerstage (30 EC), het afstudeerproject praktijkgericht onderzoek (25 EC) en het project de ondernemende zorgprofessional (5 EC).

De beoordeling van **de afstudeerstage** kent verschillende onderdelen: het functioneren op de stageplaats, reflectie en analyse, en casuïstiekopdrachten. De beoordeling van het functioneren op de stageplaats vindt plaats door de beoordelend stagedocent in een eindgesprek met de student en de praktijkbegeleider, op basis van het evaluatieformulier van de praktijkbegeleider en het door de student ingeleverde stageportfolio. In het kader van de borging van kwaliteit beoordeelt een onafhankelijke tweede intern beoordelaar of de gehele beoordelingsprocedure correct is doorlopen. De casuïstiekopdrachten die de student tijdens de stage moet maken, worden inhoudelijk beoordeeld door twee interne beoordelaars. Na een onafhankelijke beoordeling aan de hand van het beoordelingsformulier bepalen de beoordelaars in een gesprek de eindbeoordeling. De beoordeling van het vermogen tot reflectie en analyse gebeurt aan de hand van de reflectieverslagen en gesprekken op school. Deze beoordeling wordt uitgevoerd door de stagedocent.

De beoordeling van **het praktijkgericht onderzoek** kent de volgende onderdelen: de beoordeling van het projectplan (weging 30%), de eindrapportage in postervorm (30%), de mondeling presentatie (20%) en de 'onderzoekende houding' (20%). Vanaf het studiejaar 2016-2017 vindt deze beoordeling, op basis van het gewogen gemiddelde van de diverse onderdelen, plaats. Dit zorgt voor een betere spreiding van de toetsing en komt bovendien de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de beoordeling ten goede, omdat drie interne examinatoren bij deze beoordelingen zijn betrokken en wordt gewerkt vanuit het vier-ogenprincipe. Per onderdeel wordt na de onafhankelijke beoordeling door twee beoordelaars in een gesprek de eindbeoordeling bepaald. Elk onderdeel wordt afzonderlijk en voor elke student individueel beoordeeld, waarbij elk onderdeel minimaal met een voldoende dient te worden afgesloten.

Om voor uniforme beoordeling te zorgen, wordt voor elk toetsonderdeel een rubrics-formulier gehanteerd. Hierin zijn de beoordelingscriteria afgeleid van de prestatie-indicatoren passend bij de betreffende eindkwalificaties. Hierdoor worden de verschillen tussen 'onvoldoende, voldoende en goed, expliciet' duidelijk beschreven. De formulieren zijn ontwikkeld door een expertgroep (leden lectoraat, toetscommissie en afstudeercoördinatoren) in dialoog met het werkveld. Om interpretatieverschillen te voorkomen vinden er tweewekelijks kalibratiesessies plaats met de betrokken examinatoren. Tevens worden vanaf studiejaar 2017-2018 externe peerreviewsessies opgezet met de opleidingen Fysiotherapie van andere hogescholen (Avans en Thim). Om het eindwerk op plagiaat te onderzoeken wordt Ephorus gebruikt en worden deze analyses door de begeleider gecontroleerd. Naast de drie interne examinatoren wordt bij de beoordeling van het toetsonderdeel 'Mondelinge posterpresentatie en bevraging' een onafhankelijk extern adviseur vanuit het werkveld gevraagd om een adviesbeoordeling.

Het laatste afstudeeronderdeel betreft het project **de ondernemende professional**. Binnen dit project ontwikkelt de student in een projectgroep van drie of vier studenten een product gericht op een kwaliteitsverbetering in het werkveld. De eindbeoordeling komt tot stand op basis van een criterium gericht interview over het portfolio dat iedere student aan het einde van het semester presenteert. De beoordelingscriteria zijn direct afgeleid van de prestatie-indicatoren van de betreffende eindkwalificaties. Bij de beoordeling van het portfolio wordt het vier-ogen principe gehanteerd.

Om interpretatieverschillen van de beoordelingscriteria te voorkomen, organiseert de opleiding met regelmaat een kalibratiesessie waarbij video-opnames van de interviews worden gebruikt.

Het auditpanel is positief over de drie onderdelen waaruit het afstuderen bestaat. De stage en het afstudeeronderzoek zijn passend bij een opleiding Fysiotherapie. De toevoeging van het ondernemersproject maakt duidelijk dat de Eindhovense opleiding belang hecht aan een ondernemende houding.

Examen- en toetscommissie

De examen- en toetscommissie zijn georganiseerd op instituutsniveau. Dit betekent dat beide commissie optreden voor alle opleidingen binnen FPH. In de commissies zitten vertegenwoordigers van de opleiding Fysiotherapie, evenals van de andere FPH-opleidingen.

Het auditpanel stelt, op basis van de gevoerde gesprekken en de bekeken documentatie, vast dat de examencommissie haar taken naar behoren uitvoert. Zij draagt examinatoren voor, geeft advies over het OER, behandelt vrijstellingsverzoeken, voert steekproeven uit om de kwaliteit van de toetsing te controleren, doet hier verslag van en geeft adviezen. Bij de toetsing van het eindniveau werkt men samen met andere opleidingen binnen het SROF die afgelopen jaar een aantal van elkaars eindwerken hebben beoordeeld. Afgelopen periode heeft de commissie regelmatig gesprekken gevoerd over de verhouding tussen de drie profileringsthema's en (de toetsing van) de eindkwalificaties. Ook voor het komend jaar heeft de examencommissie een duidelijke agenda. Zo gaat zij onder andere de toetsing binnen de minoren onder de loep nemen evenals de afstudeerstage.

De toetscommissie heeft zich de afgelopen periode vooral beziggehouden met de curriculumherziening. Het toetsprogramma is nog enigszins traditioneel, zo geeft zij zelf aan, maar de leden zijn wel op de hoogte van de trends en ontwikkelingen op het gebied van toetsing. Op dit moment wordt nagedacht over manieren om de toetsing inhoudelijk aantrekkelijker te maken voor studenten. De pilot met het softwarepakket TestVision, dat de mogelijkheid biedt om (bewegend) beeldmateriaal in kennistoetsen op te verwerken, is hier een voorbeeld van.

Weging en Oordeel

Het panel stelt vast dat de opleiding met betrekking tot toetsing voldoet aan de basiskwaliteit. Het toetsprogramma is verzorgd en inzichtelijk. De gehanteerde toetsvormen sluiten aan op het door de opleiding gehanteerde didactisch concept, waarin integratief onderwijs vanuit authentieke beroepssituaties centraal staat. De opleiding zorgt er middels functionele mechanismen voor dat de toetsing zo valide en betrouwbaar mogelijk plaatsvindt en dat de onafhankelijkheid van de toetsing is geborgd.

De beoordelingsformulieren zijn uniform, gaan vergezeld van duidelijk rubrics en criteria en worden door alle docenten gebruikt. Het panel vraagt aandacht voor de clustergewijze opbouw van de beoordelingsformulieren in relatie tot de overall kwaliteit van een werkstuk. Daarnaast raadt het panel de opleiding aan meer oog te hebben voor de balans tussen negatieve en positieve bevindingen (feedback) op het beoordelingsformulier in relatie tot het gegeven cijfer.

De examencommissie gaat proactief en gestructureerd te werk, voert haar taken naar behoren uit en wordt hierin ondersteund door een eveneens adequaat functionerende toetscommissie. Het afstudeerprogramma zit stevig in elkaar (afstudeerstage, praktijkgericht onderzoek en project de ondernemende professional) en garandeert dat alle beoogde leerresultaten op eindniveau kunnen worden afgetoetst

Op grond hiervan komt het panel op standaard 3 tot het oordeel 'voldoende'.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren

De werkveldvertegenwoordigers met wie het panel sprak, vertellen tevreden te zijn over de kwaliteit van de stagiairs en afstudeerders. Met name de ondernemende houding van de studenten wordt gewaardeerd. De afgestudeerden weten hun weg te vinden in het werkveld, zowel in het Nederland als in het buitenland. Ongeveer 10% van de studenten uit de Engelse stroom gaat na het afstuderen in Nederland aan de slag. De anderen gaan veelal terug naar het land van herkomst om daar als fysiotherapeut te gaan werken. Ook dat pakt goed uit, zo constateert het panel.

Eigen oordeel van het auditpanel over de gerealiseerde leerresultaten

Het panel heeft van vijftien studenten, afgestudeerd in 2016 en 2017, de afstudeerwerken (inclusief ingevulde beoordelingsformulieren) bestudeerd. Het betrof tien studenten uit het Nederlandse programma en vijf studenten uit de Engelstalige stroom. Het panel heeft de afstudeeronderdelen van deze vijftien afgestudeerden (afstudeeronderzoek, ondernemen en praktijk), aan de hand waarvan de opleiding het eindniveau van de studenten beoordeelt, aan een review onderworpen met gebruikmaking van de beoordelingsformulieren van de opleiding zelf.

Het panel is van oordeel dat de bestudeerde afstudeerproducten van voldoende niveau zijn en laten zien dat de afgestudeerden de beoogde leerresultaten op bachelorniveau behalen. Het panel kan zich in grote lijnen vinden in de beoordelingen zoals die gegeven zijn door de examinatoren. Sommige producten worden naar het oordeel van het panel te hoog gescoord.

Een ander aandachtspunt met betrekking tot het afstudeeronderzoek betreft de beoordeling van de vraagstelling en de voorgestelde onderzoeksmethodiek in het projectplan. Om problemen achteraf te voorkomen, adviseert het panel om bij de beoordeling van het projectplan nadrukkelijker te kijken naar de scherpte van de vraagstelling en de relevantie en werkbaarheid van de beoogde onderzoeksmethodiek.

Verder stelt het panel op basis van de lijst met te kiezen afstudeeronderwerpen vast dat deze een behoorlijke diversiteit vertonen, maar steeds meer passend zijn bij de gekozen profilering van de opleiding. Dit is een goede ontwikkeling, die aansluit bij de ambitie van FPH en de opleiding om zich te ontwikkelen als specialist op de drie profileringsthema's. De opleiding verdient verder een compliment voor de wijze waarop zij de onderzoekende houding van studenten expliciet toetst binnen het afstudeerprogramma. Deze houding zou nog verder versterkt kunnen worden wanneer een expliciete visie op onderzoek eenduidig doorgevoerd zou worden.

Weging en Oordeel

Het werkveld is positief over zowel de stagiairs als de alumni van Fontys. Met name de ondernemende houding van de studenten wordt gewaardeerd. Alumni komen terecht op passende functies in het fysiotherapeutisch werkveld. De bestudeerde producten, behorende bij het afstuderen, tonen het panel dat de afgestudeerden de beoogde leerresultaten op bachelorniveau behalen.

Op basis van bovenstaande komt het panel voor standaard 4 uit op het oordeel 'voldoende'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel trof een opleiding aan die in de afrondende fase van een curriculumherziening verkeert. De opleiding werkt vanuit een passende set competenties, gekleurd door een regionaal gevalideerde, vooruitstrevende profilering. Het docentenkorps draagt bij aan de realisatie van de leerresultaten en de voorzieningen zijn op orde. Het toetsprogramma is verzorgd en de afstudeerproducten weerspiegelen het bachelorniveau.

Gegeven het feit dat het panel de standaarden 1, 2, 3 en 4 als 'voldoende' kwalificeert, komt het panel op basis van de beslisregels voor de Beperkte Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van Fontys Hogescholen als geheel tot het oordeel 'voldoende'.

Het panel adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van Fontys Hogescholen opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

- Het panel adviseert de opleiding om de visie achter de huidige onderzoekscomponent, zoals die in het programma is opgenomen, te expliciteren. Het is goed om als opleiding, in samenwerking met het werkveld, vast te stellen wat de rol van onderzoek binnen het fysiotherapeutisch vakgebied precies inhoudt. Wat houdt (praktijkgericht) onderzoek in binnen de fysiotherapie? Moeten studenten zelf een (praktijkgericht) onderzoek kunnen bedenken, opzetten, uitvoeren en analyseren? Gaat het erom dat ze de kwaliteit van een onderzoek kunnen bepalen? Moeten ze op basis van onderzoeken van anderen een juiste behandeling kunnen opzetten en uitvoeren? Moeten ze met SPSS kunnen werken en/of wetenschappelijke analyses kunnen uitvoeren? Het antwoord op dit soort vragen kan bijdragen aan de ontwikkeling van een geëxpliciteerde visie op onderzoek, waarbij ook het lectoraat dient te worden betrokken.
- Mede met het oog op de Engelstalige (internationale) stroom doet de opleiding er verstandig aan een visie op internationalisering op te stellen. Hierbij gaat het niet zozeer om de wijze waarop je internationale elementen in je programma opneemt, maar om het 'waarom' daarachter. Waarom doen wij wel/niet aan internationalisering (gaat het om interculturele vaardigheden of moeten studenten ook weten hoe het zorgsysteem in een aantal andere landen eruit ziet)? Welk belang hechten wij en hecht de beroepspraktijk hieraan? Doordat FPH een Engelse stroom heeft, waarin studenten zitten die na afronding van hun studie in het buitenland aan de slag zullen gaan, zijn dit relevante vragen.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hbo-bachelor Opleiding tot Fysiotherapeut (voltijd) Fontys Hogescholen	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoende
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
Standaard 3. Toetsing	Voldoende
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoende
Algemeen eindoordeel	Voldoende

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding
Fysiotherapie (voltijd), Fontys Hogescholen, 16 januari 2018

Tijd	Ruimte	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)	
08.00 – 08.15	0.218	Inloop & ontvangst auditpanel	De heer A. Aldershof
08.15 – 09.00	0.314	Vooroverleg auditpanel	
09.00 – 09.30	0.314	Managementteam <i>Eerste 10 minuten presentatie</i>	De heer T. de Jong De heer A. Aldershof De heer S. Kloppenburg (alleen bij presentatie)
09.30 – 10.15	0.314	Leergemeenschap	<ul style="list-style-type: none"> • Tim v.d. Stam, docent • Eveline Wouters, lector • Nicky van Melick, werkveld en Raad van Advies • Rob Janssen, werkveld en Raad van Advies • Roxanne Linders, NS alumna van studiejaar 16-17 • Aidan Harisson, ES alumna van studiejaar 16 -17. • Jonne Dommerholt, student jaar 4 NS, Talent student
10.15 – 10.30	0.314	Pauze/ Intern overleg auditpanel	
10.30 – 11.15	0.314	Robuuste fase	<ul style="list-style-type: none"> • Jaron Schnitzer, docent • Jurre Bakker, docent • Andor Verhoeven, docent • Sander Boidin, 2^e jaars student NS • Dorien van Loo, 3^e jaars student jaar NS • Lotte Tanke, 1^e jaars student jaar ES • Tom Gevers, Werkveld stagejaar 3 • Stijn Wouters Werkveld stagejaar 3
11.15 – 11.30	0.314	Pauze/ Intern overleg auditpanel	
11.30 – 12.15	0.314	Profileringsfase	<ul style="list-style-type: none"> • Steven Onkelinx, docent • Madelon Pijnenburg, docent • Sil Kloppenburg, docent • Noud Peeters, 4^e jaars NS student Fysiotherapie, Profilering IP • Janou Suntjens, 4^e jaars NS, student Fysiotherapie, Profilering Zelfregie • Shauni Hermans, 4^e jaars NS student Fysiotherapie, Profilering Technologie • Roel Hoofs, werkveld stagejaar 4 • Lotte Janssens, Externe adviseur
12.15 – 13.00	0.218	Lunch audit panel	

Tijd	Ruimte	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)	
13.00 – 13.30	0.111	Gesprek met studenten	<ul style="list-style-type: none"> • Rick Derix, 1^e jaars NS student • Maud Bolte, 1^e jaars NS student • Dany Pancin, 2^e jaars ES student • Henrik Nitare, 2^e jaars ES student • Gabriela Wimberská, 2^e jaars ES student • Nasrine Feham, 2^e jaars ES student
13.30 - 14.30	0.314	Materiaal Inzage	
13.30 - 14.30	Explore Lab	Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen/lessituaties	<ul style="list-style-type: none"> • Rico Janssen, 5^e jaars NS student, Bestuur Corpus vanuit Fysiotherapie • Anne van Tintelen, 2^e jaars student jaar ES
14.30 – 14.45	0.314	Pauze/ Intern overleg auditpanel	
14.45 – 15.30	0.314	Systeem van kwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Lambert Baken, vz Examencommissie • Olav Braunbach, lid Examencommissie • Erik van Santvoort, vz Toetscommissie • Leteke Vos-Slaats, lid Toetscommissie • Janneke Sandee, Commissie Kwaliteit van Onderwijs • OpleidingsCommissie: • Sharon de Jong, 1^e jaars NL student lid • Stefan Siemienski - Kleyn, 2^e jaars ES student lid
15.30 – 15.45	0.314	Pauze/ Intern overleg auditpanel	
15.45 – 17.00	0.314	Pending issues <i>(alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)</i> Intern overleg auditpanel	
17.00 -	0.314	Terugkoppeling	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende (voltijd) opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van september 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijd variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditteam at random een aantal colleges en practica (o.a. sportsprekuren en een les die ging over rugklachten) bezocht en met de daar aanwezige studenten gesproken.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 'onvoldoende' is, ii) een of twee standaarden 'onvoldoende' en herstel binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) drie of meer standaarden 'onvoldoende'.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport Bacheloropleiding Fysiotherapie
- KNGF Beroepsprofiel
- Landelijke opleidingsprofiel 2017
- Dekkingsmatrix competenties en prestatie indicatoren
- Studiegids Fysiotherapie 2017-2018
- Onderwijs- en examenregeling
- Overzicht medewerkers
- Missie en visie
- Kennisagenda FPH
- Kadernotitie Werken in resultaatverantwoordelijke teams
- Toetsplan fysiotherapie
- Handleiding afstudeerstage 2015-2016 en 2016-2017
- Handleiding praktijkgericht onderzoek 2015-2016 en 2016-2017
- Handleiding ondernemen 2015-2016 en 2016-2017
- Verantwoording onderwijsvernieuwing Fysiotherapie
- Evaluatierapportages
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft van de volgende studenten het eindwerk bekeken³:

Aantal	Studentnummer	Variant
1	2180410	Engelse klas
2	2183105	Engelse klas
3	2185639	Nederlandse klas
4	2187954	Nederlandse klas
5	2200057	Engelse klas
6	2203800	Nederlandse klas
7	2204583	Nederlandse klas
8	2205284	Nederlandse klas
9	2206118	Nederlandse klas
10	2220627	Engelse klas
11	2222607	Engelse klas
12	2222662	Nederlandse klas
13	2224527	Nederlandse klas
14	2319233	Nederlandse klas
15	2337002	Nederlandse klas

³ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	HBO Bachelor Fysiotherapie
----------------------	----------------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Commissielid (Achternaam)	Rol (voorzitter/ lid/ student-lid / coördinerend secretaris / secretaris ⁵ / logistiek coördinator)	Deskundigheden						Deelname bij ⁴										
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie-/ audit	Studentzaken	Saxion	Hanzehogeschool Groningen	Hogeschool Utrecht	Thim van der Laan	Fontys Hogescholen	Hogeschool Rotterdam	Hogeschool Zuyd	Hogeschool Leiden	Hogeschool Arnhem en Nijm.	Hogeschool van Amsterdam	Avans
Wierda	Voorzitter		x	x		x		vz	vz	vz	vz	vz						
Steenbruggen	Voorzitter															vz		
Brouwer	Lid	x		x	x					x								
Van Peppen	Voorzitter / Lid	x	x	x	x	x		x			x		vz					vz
Engelbert	Lid	x	x	x					x	x		x						
Vliet Vlieland	Lid	x	x	x	x	x					x	x		x				
Beenen	Lid	x	x	x				x			x							
Kordes	Lid		x	x	x				x									
Beckwée	Lid	x	x	x	x				x									
Pool – Goudzwaard	Lid												x		x			
Norbart	Lid													x				
Verschoor	Lid													vz	x	vz		
Maas	Lid												x				x	x
Sminia	Lid																x	
Buikema	Lid																	x
Bosman	Student						x			x							x	x
Schepers	Student						x		x		x	x				x		
Ritmeester	Student						x	x										
Winter	Student												x	x				
Van der Hoorn	Secretaris							x	x	x	x	x						
Göbel	Secretaris													x				x
Schoots	Secretaris												x		x			
Snel	Secretaris																x	

⁴ Geef met kruisjes aan bij welke instellingen het panellid zal worden ingezet.

⁵ N.B.: De secretaris en/of logistiek coördinator is geen lid van het panel.

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Korte functiebeschrijvingen
Dr. J.W. (Wes) Wierda	De heer Wierda is werkzaam bij Hobéon. Hij maakt regelmatig deel uit van verschillende visitatiepanels – als domeindeskundige en lead auditor - in het kader accreditatie hoger onderwijs.
Dr. R.P.S. (Roland) van Peppen	De heer Van Peppen was tot 2016 werkzaam als opleidingsmanager van de Master Fysiotherapie van Hogeschool Utrecht. Vanaf 2016 is hij adviseur onderwijsinnovatie binnen het domein gezondheidszorg van Hogeschool Utrecht.
Dr. P.C. (Paul) Beenen	De heer Paul Beenen is hogeschoolhoofddocent binnen de Master Healthy Ageing Professional en binnen de bacheloropleiding Sportkunde en Sportstudies van Hanzehogeschool Groningen. Hij is recent gepromoveerd op het onderwerp <i>Moving physiotherapy from evidence based practice to evidence informed practice</i> .
F. (Femke) Schepers BSc	Mevrouw Schepers is recent afgestudeerd aan de hbo-bacheloropleiding Fysiotherapie van Hogeschool Utrecht. Zij was lid van de opleidingscommissie en actief binnen ENPHE.
I.A.M. (Inge) van der Hoorn MSc	NVAO-getraind secretaris

Op 24 april 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de Opleiding tot Fysiotherapeut van Fontys Hogescholen, onder het nummer 005569.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl